

ROLL DESCRIPTIONS

ROLL NO. WITH CENTRE CODE	001 0481	DATE OF FILMING	20-04-91
NAME OF THE CENTRE/COLLECTION		Sanskriti Bhawan Library, Varanasi	
DETAILS OF CATALOGUE (SUB/VOL.)		Veda	
LANGUAGE		Sanskrit	
SCRIPT		Devanagari, Chitrani	
MATERIAL		Paper	
TOTAL FRAMES		604	
ORIGINAL FILM USED		Kodak	
FOOTAGE			

RETAKE INFORMATION

<u>MSS. NO.</u>	<u>FOLIO NO.</u>	<u>REMARKS</u>

प्रवेश सं०

५५०८

विषयः ~~वैदिक~~ कर्मकाण्डम्

क्रम सं०

~~२०~~

ग्रन्थकार अनन्तरदेवः

२०

नाम विष्णुसागपट्टतिः

रा सं० १-१९

श्लोक सं०

अक्षर सं० (पंक्तौ)

४७

पंक्ति सं० (पृष्ठे)

१३

आकारः ११.५" x ५"

लिपिः दे. ना.

आधारः ~~का.~~

वि० विवरणम् ५०

पी० एस० यू० पी०--७७ एस० पी० ई०--१६४२--५०.०००

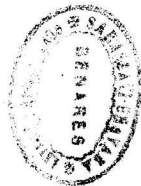
008595

प्रा. (२०९१)

प्राचीन सङ्ग्रह

नं. २०८१

धातुसंज्ञं न संविधन् । पंचमेना ज्यश्रुपरां चरे श्रुश्रुपरां तथा । पञ्चमेनाग्निमध्येतु कल्पयेत्समामसने । चितयेद्देवदे
 शकालानलसमप्रभः ततो गंधं च पुष्पं च धूपं च पवित्रेन । अत्रुत्ताप्यततः कुर्यात्सव्यादियथाक्रमः सविधास्तावती ।
 पूर्वमुद्रुवादिधारिताः । ततो एते ननु दुग्धाशुक्ला च ततः पुनः । सर्वदुग्धा ततश्चैवानुत्ताप्य च यथाक्रमः । अनेर्भगवत
 स्वसमीपे स्तोत्रमुच्यते । जितं वै पुरीकास्तु नमस्ते विश्वभावनः नमस्ते स्तु हृषिकेशाय सप्तपुर्वजः देवानां रा
 नानां ब्रह्मा मा न्यमधिदेवतां । सर्वदा चरणं दंडं ब्रजामि शरणं तव । सकलमसितो कस्यचष्टासं शरकस्तथा । अर्घ्य
 सञ्ज्ञा नमो ब्रह्मणामाद्यसमूहः । संसारसागरं पारमर्तं तं लेखां भाजनं । तामेव शरणं प्राप्य निस्तरेदीमनो विराः
 । नने सृजनं चाकारो नायुधानिनं चात्परं । तथापि पुरुषाकारो भक्तानां लं प्रकाशः । नैव किंचिदसौ संते प्रत्यक्षाः
 पिन कस्यचित् । नैव किंचिदसौ धर्मेन च साधोऽसि कस्यचित् । नैव किंचिदसौ धर्मेन च साधोऽसि कस्यचित् । नैव
 किंचिदसौ धर्मेन च साधोऽसि पादकः । कार्याणां कारणं पूर्वं ब्रह्मं ब्रह्मं वात्सल्यममं । योगीनां परमादिः परमं ते
 परं विदुः । अहं भीतोस्मि देव शसं स्मरे स्मिन्मय प्रदेः । आदिमां पुरीकास्तु नमो ज्ञाने परमपदः । काने सविच सर्व
 पुदि सुखी सुखी सुखी । शरिरं जगत्तो वापि वदुः । तं मे महद्वपः । लब्ध्वा दूकमलादप्यम्येदं ज्ञानं तरेष्वपि । विज्ञानं
 परितः शंसं परिदृष्ट्वा न मार्जितं । जन्मान्तरे मे देव भा भूदस्य परिक्रमेः । दुर्गं तावपि ज्ञात्वा स्पलद्रुतो मे मनोरथः
 । यदि नानं विदेत तावदस्मि कृती सदाः । कामये विष्णुपादौ नु सर्वजन्मसु केवलं । पुरुषस्य हरे सकलसर्वधः ॥ १० ॥

न्यं पञ्च स्तुतः । आत्मज्ञानमिदं पूर्णं योगज्ञानमिदं परं । फलहारो ज्ञापन्यासं पश्यत्यात्मानमात्मनि । फलानि भुक्ते
 पचसे न्यासमद्रिभ्रवर्तयेत् । अरण्ये निवसेत्स्त्रियं जपन्निमग्नं सुखाः । त्रिस्त्रिंशत्पराकालेषु स्तायास्तु जपेत्तच । आदि
 त्यपु पतिष्ठत स्तुक्तेनो न निस्पृहाः । आत्मा दुर्गतिरे नैव दुर्लभं न विनयेदधि । उर्ध्वं साक्षात्पराकाले भविष्यं न विदितं । तद्र
 क्लृप्तमना भुक्ते दत्तावर्षा एव न न्यभाः । साक्षात्पश्यन्ति तं देवना एव पणमना मयं । आत्मा मयं न यत्नेन सुखं जगतेत्य
 यमितिः । एतदन्तरं हारीवेऽधिकः पादः । अथ नासाधमानोपि भक्तं न परिहापयेत् । भक्तानुक्ती भगवान्ज्ञापयेत्
 रुचो जपः । येन येन च कामेन जपेत्सुपतः सदाः ससु कामः सन् । स्थादुर्ध्वं ध्यानं स्पकुर्वतः । होमवायुं वाजाय
 मुपहास्य नुतमः । कुर्वन्ति येन कामेन तस्मिन्निमग्नं वधारयेदिति । अस्यार्थः । तत्र सप्तममित्यं नैकः । कामप्रयोगो मिधीय
 ते । कुलैकदश्यामुपक्रम्या पुनं जपित्वा पुनः । कौटिलिंदस्मिन्नाभागे स्विस्वप्योक्तविधिना चरुपयश्चिपपसुहस्रं कृपेते । तेन
 केन विष्णुं संप्रत्यक्षं दिले कुं उवाच पूज्यः । दक्षिणाभागे स्विस्वप्योक्तविधिना चरुपयश्चिपपसुहस्रं कृपेते । तेन
 विधिना ज्यभागात्तेन तेन सहेत्ताहुतीर्मुद्रुयात् । सकलमपि सकलं होमसाधनं ननु न्यत्येकमचरन्ति म हारीवः । य
 दपि मते चरुमात्रमुक्तं । तथापि पायसञ्जपरां वरतो म हारीवस्यायमाशयः । महाभारते मोक्षधर्मेषु तुलाधारजा
 जति सर्वानंतरं पठितविचसुः । गीतायां वैष्णवयाग साधनत्वेनास्ति पायसविधिः । अनवस्थितमयो देवि महेनो
 स्ति केनैरः । संशयात्समिदं ज्यै हिंसा सप्तमनुवर्त्तिनेत्यादिना । हिंसा मुक्तमश्वनिदा पूर्वकपठितं ज्योतेषु । विष्णु

नेवाभिन्तन्ति सर्वपागे पुत्रासुराणां ॥ पायसेः सुमनोभिश्च तस्यापि यजनं स्युतः ॥ यत्ति वा द्वैवमेव वृक्षा वेदे पुपरि
 कल्पिताः ॥ यथापि किंचिद्वि कर्तव्यमनं चोक्षेः सुसंस्कृतं ॥ महासत्येः शुद्धभावेः सर्वदेवा हि मेव तदिति वक्ष्यमाणं वा
 व्यवपतां तेषु पायसविषैः स्पष्टलाभनपायसेरिति वदुवचनस्य निरात्मवंसं ॥ सुमनोग्रहांच दद्यात्पुरुषस्य
 केनयः पुष्पाण्यप्यस्य चेतिकथिताद्ययं वृक्षाणां देवा हलकथनं मउपहोम्य स मिश्रायाद्यायः ॥ अन्नमात्रस्य देवा
 ईलकथनं तदरह्येक ब्राह्मणो जनाद्यायः चोक्षेः शुद्धैरित्यर्थः ॥ आस्तां प्रसंगाग्रतं भारतयाख्यानां प्रकृतमनु
 सगमः ॥ हारोऽप्याप्यावृष्टिस्त्येन हि तीयः प्रयोगो सुमुप्रतिनृतीयः पुत्रकामप्रसी चविद्यो यने ॥ अत्राभिमतोरीवपि
 कः पाठः ॥ अथापरः प्रकारो यमकारश्चापमोजनः ॥ रं पत्न्याः पुरुषस्तत्र नित्यकर्म विरोधितिः काले जपे हिं सत्कमेकार
 प्यानिर्नरः ॥ हारश्चाप्रयतो भूत्वा पयसाश्च पथेऽश्वं ॥ हारहादृष्टिष्वेव पयसा निर्वयेऽश्वं निति ॥ सहस्रं स्यादिति चरुणां
 संख्येनिकेचित् ॥ आहुतिसंख्येव परैः पातित्विजोः परंपरमित्यनेन च सीधनः परमा प्रोतित हिजोः परमंपरमिति
 कथेप निषत्यासिद्धमुक्तेः फलत्वमुक्तेः ताभिः पुरुषसूक्तं निर्दिष्टस्वस्वना रापरास्त्यनेमासनामाभिः पृक्षाव
 र्च्येत्याहः केशवमित्यादिना ॥ मार्गशीर्षमित्येवास्पर्शक्रम्य रत्यथेतो लभ्यते ॥ पुत्रप्राप्त्यर्थे प्रयोगविशेषवस्तु प्रक
 र्त्तं ॥ अथाप्यमित्यादिना ॥ कृत्वि धानभाष्ये सविद्योऽवत्य वस्तस्य तु हुपाद्वादानं शतमिति पावंति पितृलोकं ॥ अ
 शोतश्चतस्रभुति होतव्यार्ति उपस्थानमात्रेये र्भैरिति महार्थवः ॥ पुरुषसूक्तेनेत्यन्ये ॥ अथ हारश्चां कर्म ॥

नेयस्याः पुत्रलाभाय कर्मैतत्कृते साहविः शेषं नमस्कृत्य नारायणपुष्पापतिच नमस्कृत्य हविः शेषं भक्षेत् ॥ आ
 रंतुं पुंरित्यन्यभक्षणानंतं रंवा पशविनी भवैतः ॥ यावच्चूसागर्भेन विरति तावदत्यां भायी मृतुमसी मनगदेत
 तत्र ॥ तृतिप प्रसक्तो साहस्यनतं वत्यापि कृत्य कलंकृत्य ॥ अतश्च प्रत्युक्तं कल्पप्राज्ञापत्यः अशक्तस्य वि
 रात्रादिति महारुषिः ॥ अथोक्तवक्ष्यमाणकाम्यप्रयोगो प्रयोगिनं चार्चनं विधिः ॥ महार्चनमिति ॥ उक्तपूजास्थाने
 पुण्यवत्सा माहात्म्याविति ॥ क्रिया अग्नि होत्रादिः ॥ दिव्युलो कस्ते सत्सर्वे मनीषामंडलस्य मननशीलनाः ॥ भवि
 तो जगदिना संस्कृत आत्मा ये पां वक्ष्यमाणार्चनं विधावशक्तं प्रति संसेपणा राधनप्रकारमाहः ॥ रक्षासुरसूक्ते
 नेति ॥ संग्रहते चान्तस्वविष्टानां पुरुषसूक्तेन गंगादावभिषेकमात्राचारः ॥ सूक्तसर्वं विदुः ॥ प्रभुतिवक्तुमाह
 नुष्टुभस्येति ॥ अर्चनकथनं नारायणार्णार्णं भवेदित्याद्येनाह नारायणोति ॥ तदात्मकमिति ॥ सर्वमप्यर्चनं विधानां
 नित्यविषयत्वेन चितपात्मकमित्यर्थः ॥ अतः सर्वोक्तपुनार्चकाम्यविधौ होममात्रेभ्यो जपकर्मव्यतिरिक्तमहारात्रौ
 तापयते ॥ अपुन तपेन सहस्रहोमं ब्रह्माचर्यं सर्वत्र जपदशां होनहोमः कर्मव्यत्यति तत्रैव सत्त्विनं केचित्तु
 रश्चरणावर्णं तापयति इति ॥ तन्नः ॥ ग्रहमधीय ब्रह्म जैवकण्ठभातो पश्चात् ॥ शुद्धा न स रतिसं कल्पो विधीयते
 अतएव महारात्रे सवित्येकत्वा पश्चादागं सचारभेदिति ॥ प्रयोगपारिजाते कृत्वि धानभाष्ये चपाठः ॥ महारात्रे
 नु ॥ स्वव्यासवित्येकत्वापचागानि समारभेत ॥ ब्राह्मणो स्वेत्यादिकामिर्कर्मैः पंचांगकल्पनेन पाठपुराहृत्योक्तं ॥

आश्वलायन धार्योक्तस्वपाठक्रमो मुक्तः । आसुरोऽस्य हरपायनमरति हृदये । चंद्रमामनसेति शिरोस्वारे
 निशि रविः नाभ्यः आसीति शिखी यैव षट् शिखायां । सप्तम्यास्य कवचापहुमिति कवचं । यत्तेन पतमिति
 अस्त्राय फटित्यस्त्रं । आश्वलायन शास्त्रिनः प्रति तद्वा शिष्यक्रमेति यमवैषम्याद् अस्त्रास्त्रिनामप्यधिकारो यो
 त्यजे यद्येति । इत्यमेव न्यासहृत्पञ्चविंशत्युत्ती वधिकर्तव्यमित्यर्थः । आर्ये येत्यतः पूर्वप्रयोगपरिज्ञाने उच्यते
 भगवत्पञ्चावधिः पाठपञ्चावकुल्या वाहनादिकार्यमित्यर्थः । तत्र वस्त्रानंतरं तदिष्टो रित्याभरणं । भाष्ये तु कु
 र्दशेनाभरणदानमुक्तपठितं । पात्रघुट्टिनामिष्टा प्रत्येकादि निवेदनं । कुर्यात्संबद्धो नैव चात्रोमे पूर्ववत्तद्येति
 पूर्ववत्संबध्यमित्यर्थः । तत्र वस्त्रानंतराचमनमपि नैवैव साहाचर्यादित्यमेव बोधः । प्रयोगपरिज्ञाने तत्र
 यो रघोपहारकं । चतुर्दशपाजलं दद्यात्संबद्धस्याप्रदक्षिणां । बोद्धव्या ह्यसंनकु र्दशमेव सप्तम्येति ह्युक्तोत्तरं
 नैव स्तोत्रपदीते च चोराचमनीयकं । तुलाबोद्धव्यमित्यर्थः । कोऽप्यानाम्यचाहुतीः । रोषं निवेदयेत्तस्मै दद्यात्
 चमनं तदति । पराशरमाधवीयेतु । आहुती रित्यनंतरं । पुनः कोऽपि भर्मि त्रै रित्या मुष्याग्निबोद्धव्यं । वरुणासा
 त्स्त्रिदिव्याग्निं हवमेव समर्चयन्ति सुक्तं । उक्तो नोपयोगिस्त्वं त्वादि विधिमाह । देवस्य त्वेयादिना प्रथमे
 न प्रथमर्चाः । मर्त्यावेति त्यमेव पाठः । सप्तम्येति । समिधं समित्युत्सेपः । आश्वलायनानि शापनं । बरोऽनेति

तस्यैव भस्मस्त्वानि रित्याद्यः । चिन्तेदिति तस्मिन्नासन रतिशेषः । षष्ठे नैवेत्यनुषंगः । मर्त्यावेति कः पाठः ॥
 विस्मृतास्वाहृष्टीरंतास्वरक्तजोचनमिति । बाहो बहुरति तत्रैव आस्थानं । सप्तम्यादीनि आग्नेविं तस्य भव
 तोऽनुतामार्थं चिन्तेत पात्रासुरारूपेण तदनुतामस्तुतां तर्गताभिः । सप्तम्यादिभिर्ऋग्भिः पञ्चोपचोः पू
 जनं कार्यं । आचमनं तां वृत्ते अथ त्रेये रति संप्रदायः । स्वबहुलेति प्रासस्य पुनः सकीर्तनमविरुद्धं । पूर्वो नरा
 गां तां स्वगृहो कुरीत्या प्रयोगानुतामार्थः । भाष्ये पञ्चाक्रममित्यस्य सप्तम्या पूर्वाक्रमेण स विरादित्येयं प्रतिप्र
 त्येकमंगतात्तापनार्थत्वं मंगी कृत्यद्वौ बस विराहुती रंता न्याहुती रंता च नीहुती अहुता पृष्ट्याग्निं समाप
 येदित्युक्तं । अजा नुतास्वीकारो होमार्थः पूर्ववद्बोधः । आग्ने रिति अग्नेः सकीर्तनस्याग्नेविं तितस्य भगवतो वि
 ज्ञात्वा त्रमुच्येदित्यर्थः । पूर्वजैत्यनंतरं नो हिरण्यगर्भी प्रप्रधाना य करुषितो । आं नमो भगवते वासुदेवाय
 शुद्धतान स्वभावा येति पवित्रा देवताना मित्यादि पठितं मर्हती । दुर्गता वपीत्यादौ पाठा नंतरं त्रैवोक्तं दुर्ग
 तावपि जातानां लगेति त्वं मति यम । यदिना चं चवि देयं तावता स्मि कुनी सता । अकामकनुषचि नृममते पाद
 योऽस्मि न । कामये वै प्रबलं च सर्वजन्म मुक्ते वलमिति । उक्ता रघुन संवेद विधि एव पादि योगे न विधि एव फला
 अयोगा ननु तं देवपूजां तु मित्याह । पुरुषस्येति स्तोत्रेन । अष्टफलविधोषणास्यैव सक्तस्य नाना विधजपविधि
 र्दृष्टानि फलाह रति । पश्यतीति मोक्षजनकता स्पष्टा रत्नापेन मुक्ति योग्यो भवेदित्याद्यः । भुक्तेति तावो

॥५॥ मुत्तं व्यादापस्वपितो निबद्धो धः ॥ अट्टिमेति तस्मिन्नेव मासे कलानाममादिह्याभिप्रायं ननु मासं तदभिप्राये
 अत्रैर्धर्मासादिति मासे कलस्येवानुवादात् ॥ सविः पुरुषसूक्तस्य कोषः ॥ जपन्ति तस्य मध्यमं गतिं न्यायेन
 वासः स्नानाभ्यामनयः ॥ वासे जपाद्यत्वेन विधीयते ॥ जप-स्नानादित्ये तद्वृत्तमहात्मे व्याख्यातं पुरुषसूक्तं
 तर्पतामिः समस्ताभिर्दामिः स्नानकाले मासेन कुर्यादिति ॥ अनेन चारमर्षणकालीना वृत्तिभूयस्त्वेकलपद्यादौतः ॥ आन्याहुतिर
 त्रैवेति वा उदाहृत्याहुतीः प्रत्यहं तु हादित्यर्थः ॥ एवमपि सूक्तस्य उदाहरणाय यथा होमाने चित्तये चित्तनप्रका
 रणविधाने च सप्तैतदनुपविष्यते नारायणं चरेत् ॥ अथैवं सदा सविनमं रजमध्यवती नारायणः सरस्विता
 सरसं विवृष्टः ॥ के पूर्यान्मकारकुंडलं वाजिं तीक्ष्णं हिरण्यमयं वर्धनं चोत्तमं चक्रं रतिरिहण्यमयं च पुरित्वेन
 हिरण्यमयं चुरित्यादिद्वयोपप्रसिद्धं चित्तं संचितं ॥ ईर्ष्यादिमासादूर्ध्वमपि फलाहारेण ॥ ततोक्तप्रका
 रेण वर्षत्रयपर्यंतं कृतेन जपेन स्वर्गं जपतीत्यर्थः ॥ संस्कारपक्षेण कृतं पत्तारः पुरुषस्य विबुधैर्लोकप्राप्तिवदे
 वा स्वर्गप्राप्तिरिति बोधः ॥ पुनरुक्तिरिति बोधः ॥ न एवाग्निमंत्रं चोक्तं योगाभ्यासं कुर्यादिति ॥ अत्रापेति ध्या
 नांतरस्यापेन नारायणाय नमः प्रार्थनार्थः ॥ कलाहार उक्तप्रकारेण जपेदिति विशेषः ॥ समुत्पत्तिर्गुणास्मा
 का पूर्वाकारं समुत्पत्तिं द्वावर्षं जपस्य फलमाह ॥ साक्षादिति ॥ बलवत्यनिबन्धेन साक्षात्कारलाभो विप्रयत्न

॥५॥

बैकल्यमादां कस्यित्याहापिति ॥ ततश्च वाच्ये बलवत्तन्मांतरलाभा नंतरा एते उक्तं जन्मकालीरमुक्तफलभाजनं यनु
 कृपाया कुर्यादिति ॥ उक्तं जपविधिना फलांतरसंयोगं वक्तुमाह ॥ येनेति ॥ मासविषयं द्वावर्षं नारायणस्यैव
 रंज्यतामर्षं सरेति ॥ अनुजपमित्यस्य स्थाने ॥ चोक्तं विमहातीये वातः ॥ चरुश्च द्यौश्च चरुहोमसं ग्रहाणि ॥
 उपहारं च देवतं हृदि तं पूजासंग्रहः प्रथमपाये ॥ त्रैवेत्युक्तं पयसंग्रहः ॥ ततश्च पुरुषसूक्तस्य होमपात्रं प्रथमं सर्व
 फलाधिकार्यं ॥ जपपूजाहोमसंग्रहं चोक्तं प्रकारेण सर्वाधि विवृष्टा यः ॥ अत्र सर्वत्र जपहोमविधिषु जपो ॥ सुतसं
 ख्याहोमः सरस्वत्यस्य रतिबोधः ॥ महार्णवेन पुजार्थं प्रथमपाये ॥ नुक्तं संख्येयं पुन संख्यं जपस्य सरस्वत्यस्य
 होमस्यैव विप्रकारविधिश्च वृत्तान्तः ॥ पूजार्थं तस्यैव स्य वन्यास्त्वयमुपाजितान् ॥ आरण्यकविधानेन विधि
 स्य प्रत्यहं नारायणाय स्वाहेति मन्त्रासे जुहुयाद्विधिः ॥ आसहस्तान्तश्च सुविध्यं होतुं द्वावर्षं ॥ होतुं होमकतुः ॥ अत्र
 वाच्यं सदा स्तनत्रैतोकेन निर्वर्धयेत् ॥ मां चोक्तं विप्रयत्ने प्रज्ञा-स्त्वी-समापयेदिति ॥ आरण्यकविधानेन तिलोदा
 न्यतेराण्यपुपाजितानीति संयं ॥ वन्या-ग्रीवादीन् ॥ यदा अरण्ये निवसेदिति पुनः प्रणम्य आरण्यके जपे यद्दिधान
 मुक्तं स्नानं काले सूक्तेन जपदिसूक्तेनादित्ये पस्वनादि च होममार्तं कुर्यात्तापिकार्यं ॥ मंत्राने पुरुषसूक्तं ॥ नारा
 यणाय स्वाहेति जुहुयादसहस्तान् ॥ दिहिसंयं ॥ केवलं होमपस्यैव विधिः ॥ जपादि समुच्चयपसेतु पुरुषसूक्तेनै
 व होमरतिबोधः ॥ एकनेति ॥ रत्नं भावे तृतीया एकचवीत्यनेत्यर्थः ॥ समापयेत् ॥ एकेनेत्यनुष्ठं उक्तं ॥ सर्वाधनं ॥

॥६॥

साधारणेनेति भगवदपराह पत्रपुष्पविशिष्टतत्रैवोक्तः। वित्तपत्रं च मोचनं पत्रं भूगारकस्य च मालतीकुशापमंचस
 यस्तुष्टिकं हरेः। पत्रोपपद्यते किं वित्तप्राप्ये मनसि वतुः संपद्यते प्रसादात्तुदेवदेवस्य चक्रिणः। पत्रैश्च पुष्पैश्च स
 देवतोयैरकीतलयेश्च सदैव सः। सुः मुक्तो कंकनये पुष्पे पुराणे मुक्तो किमर्थं क्रियते नयत् इति केवलहोम
 पक्षे पूजापूर्वकमेव सकार्यः। सुज्ञातर्गतमर्थैरनिश्चयपानादि होमविधाने पुष्पदेवतादक्षिणास्य स्वर्गदिव्यविधि
 गर्भत्वात्। मासादिपरिमितजपादि पठितप्रयोगाद्ययोगांतर्विधावेव तात्पर्यमस्य केवलहोमविधेरिति बोध्यं। सर्वा
 नेकतं व्यमुक्तं पारिजातेः ततः प्रदक्षिणं कृत्यान्ता चैव समाहितः। यथा मुकुलमुद्रां तुललाटोपरि संस्थिताः जम्बू
 चैव यथा शक्त्या सुकंदैवे निवेदयेत्। नन्दं प्रपन्नो भूत्वा जितं तं एति कीर्तयेत्। विसर्जनं मने नैव कर्मात्ते कारयेदु
 धः। जानुभ्यां धरणां तं मया। तत्सर्वं पूर्णमेवास्तु तस्य सादा ज्ञानं नः। यत्तु चक्रगतापाणिं ध्यात्वा विष्णुं समवे
 येत्। जनादैन्यं तं संप्रार्थ्य स्वर्गमं उले। एवं हृदये च शोवादि धारणं विष्णुं ध्यात्वा वोडशभिः। वोडशपुष्पाण्युप
 सूर्यमुद्दिश्योत्सिप्य जितवैरिति मंत्रेण तावत्सैव मूर्द्धनि सिपेदित्यर्थः॥ एवमुक्तप्रकारमर्चनं क्वचिदिने
 कर्तुमशक्तः पुरुषस्तुक्तं वनिर्जयेत्। सूर्यशोकी सुतः तन्निवादिनेदिनेः। विष्वादि सर्वदेवानां सर्वोच्चं न
 फलं लभेदिति। श्रेष्ठमर्थं धनोक्तेः। अष्टौ कवे धवजपादि कर्मणां पूर्वकर्तव्यां गृह्यधानगतपरिभाषोक्तं
 लिख्यतेः पुरश्चरता मादौ कर्मणां सिद्धिकारकं। स्वाध्यायाभ्यासनस्यादौ प्राजापत्यं चरेत्तदितिः। केदशम् ॥६॥

श्रुत्वा मनस्वान्वापयित्वा मुनेः श्रुतिः। तिष्ठेदहनि तत्रैव श्रुतिविराजितवाम्यतः। सत्यवाच्यपवित्राणि जपेद्वा हस्त्यक
 थाः श्रोत्रादयश्च। सुताश्च जप्तासावित्री चतुर्दश चः। अग्निदिष्टे निचर्तुं शुद्धयौ घनवर्षा। ऋषयः स्वस्तिमस्य अया
 वमानस्तथैव च। सर्वत्रैतद्योक्तमया रायं ते च कर्मणां। आसहं साराष्ट्रघनादाहं पतमथवा जपेत्। कोकरं व्याहृ
 ती स्तिष्ठः सावित्री मण्यवा पुनः। तर्पयित्वा दिव्यचार्यान् षोडशं रां सिद्धे वताः। प्रपद्ये तवित्प्राप्तौ तूष्मं जगत्प
 वन्। न मातपितृविद्विष्टे बीजमन्ये तं कंचनं। मथला चारपु कस्यान्त्रिद्रोभुषपादयः। अत्रैव द्वादशरात्रस्य स्वा
 लीपाकं प्रकल्पयेत्। अन्त्ये चापसो मापत्ती पाचांतयोः सः। वैश्वदेवी च रौद्रौ च नुद्रुपा उतरे ततः। अत्र
 सानस्य पतेपे तथा मुनेति च। धन्वंतरयस्य न्यायं धर्वास्तरसा मयि। दशमी ब्राह्मणस्य तथा पुरातनस्य
 स्वाः। सूर्यस्यैतथा विस्वैरं त्यासौ विहकृत्यपि। आम्नाहृतयरादौ स्वालीपाकं तु मे पुनः। हुत्वाग्निं तर्पये
 द्दिदाम्। नित्यं प्रकल्पयेत्ततः। शेषविधानेन शुचिर्भुजीतवाम्यतः। कृद्वाणमिदं सर्वं वां विरोक्तं नुपूर्वः।
 प्राजापत्यानि कुट्टस्य तथा सोतपनस्य च। पराकस्य च कुट्टस्य विधिश्चाद्रापस्य च। एकेन मुद्रिमा प्रेति दाम्यां
 वायैः प्रमुच्यते। सिमिः सिधंति मंत्राश्च मुच्यते सर्वपातकैरिति। कर्मणा मित्रिवस्य मां राणां पूजा होम्यादि प्रका
 राणां सर्वकर्मणा मादौ कुद्वाण्यतरतः पराशरणां सिद्धेः। कर्मजस्य फलं भोक्तुं तायाः कारकं। स्वाध्यायाभ्यास
 नंच वस्य मा रा रीत्या सुतस्य तत्र स्य वा विहितो जपः। ततो दोनो प्राजापत्यं मेव बुकीतः। सर्वकुष्टसाधारणो वि
 दिः के शोपेयादिः। अहनि जं स्तिष्ठे द्रात्रौ जपन्ना सीतकिमिति आकांक्षा यामाह। पवित्राः पावनानि आहृतय

ति । प्रथमादितीमांशैः जपप्रकारमाह - उं कारया इति व्याहृतीः तदित्युक्तं संवितुर्वैरापनियेताः शुद्धवत्यः रं उ
 पुद्रो न आगृहीत्याद्याः स्वस्ति मस्यः स्वस्ति प्रत्यः रं उ व द्रुष्टव्यं रत्याद्याः । पावमान्यः पावमानिः स्वस्त्वमीर
 त्याद्याः । सर्वकुद्रां प्रायणो पुनेषा मेवावांतरप्रकाराणां उक्त सकल मंत्रजपासंभवे प्रणय व्याहृतिपूर्वकं जप
 य आ एव पुनर्जप मादावन्ते च कुर्यात् । रहापि शतदशावपि वेत्यनुवर्तते । प्रत्यहं जपाने आचार्यादि तर्पणं कुपीत
 आचार्या नितिवहुवचनं प्रतिवेदमुपनयनामि प्रायेणोपाध्यायभूषणमि प्रायेण वा । ये वां ये वां मंत्राणां मध्य
 मने उपाध्यायो यानि चतत्रविंशदोदैवता नि तानितर्पयित्वा ककुद्रायेत्यादि ऐंद्रमंत्रगणं जपयित्वा सां सदापि
 वंप्रपद्येत द्वादशरात्रस्येति ग्रहणत्वाद्वादशरात्रकुद्रसंबन्धमात्राधर्मान् तस्य व्याप्ये पुगीदनादिषु ना
 प्यकुद्रांतरेषु तयोः सहैतन्मोक्षोपाया मित्यर्थः । लोविष्टकुर्मन्ताश्चतुर्दशचक्रो हुतयो होनव्याः । तासां मारा
 वने च मारा व्याहृतिभिस्तेति रीयद्या प्रसिद्धाभिर्भूतये च पृथिव्ये चैति चतस्रिर्गो हतिमिराज्यं नुहुया
 त्प्रांतरेदृष्ट्यादिति भाव्ये । वित्तम्यश्चेति तद्देवदोनापि प्रासुराणां नो जपेदित्यर्थः । एवं कुलकुद्रेण
 विकर्तारं भास्वैमुपवासत्रयं न तत्रयं कार्यं । तिरात्रमेवोपवासेरादितः सर्वकर्मणां श्रीगोपनादिवाकु
 र्याततः कर्मसमारभेदितिकथनात् । यजुर्विधाने हलं पूतवागैरिणामिषसा द्वादशरात्रं शुद्धांशिरात्रं सक
 रात्रं याकर्म्यं प्रायश्चित्तादिकोपिणिः सर्वमंत्राणां पूर्वमेव । जपमपुनंसहस्रवितितिलिधयेत्याकार्यमि ॥७॥

ति- तथा सर्वजोकारपूर्वीर्भिर्हा व्याहृतिमिराज्या हुतिसहस्रं नुहुयात्सर्वं देवतापठनसमर्प्यो भवतीति-
 सामविधानेन कुद्रोति कुद्रः कुद्र इति त्रयं प्रत्योक्तं । अथेता- श्री-कुद्रांश्वरित्वा सर्वेषु वेदे सुस्तातो भवे-
 तीति सर्वेषु वेदेषु भवतीति । अथातः व्याध्यायाध्यपनस्य कामांशुकापकमेत- अने वा श्री-कुद्रांश्वरित्वा
 पूतो भवतीति । कलाद्याद्यो विधिविधौ ज्येष्ठविधाने होमः कार्ये च गायत्र्या नुहुयादपुनं मधु- वेदमंजुलतः
 सम्पूज्य जाते कामधे नवरति- तथाः तदष्टि एव विधिविशेषः कामे- मराभारते योक्तं विष्णो नाम स हलक- नरी
 यजप होमाभ्यां समृद्धिः कर्मणां भवेदितिः अथ मासजपपक्षमत्रं व्यजप सहित होमात्मकः केवल होमा-
 त्मकः प्रत्येकं सहस्र नाम जपादिसहित स्तदसहितश्चेति चतुर्विधः पुरुषसूक्ते नवैश्वरायः प्रयोग उच्यते-
 शुक्लैकार्दश्याः कल्याण्यैस्त्रैषु भदिने कृतनित्यक्रियाः कर्त्तव्यवित्रपाणि राचम्यप्राणा नाप्यसभायो देश
 कालौ स्मृत्वा पुरुषसूक्तेन जप पूजा होमात्मकं वैश्वरायकं न तदपि कारार्थं कुद्रत्रयं प्रायश्चित्तं चरिष्येति
 संकल्प्योक्तपयमादि विधिना कुद्रत्रयमाचरेत् । तस्य व्याप्य लेन- गोत्रयं वातान्निष्कृतं वादयात् । ततः शक
 स्त्रीनुपवासान्तरात् स्त्री गीतान्ता निवाकुर्यात् । ततः एकदश्यां गणपति संप्रत्येदं शकल कीर्तनाति सर्वमं
 उर्लातर्वर्त्ति श्रीनाणपयाप्रीत्यर्थं पुरुषसूक्तं पुनर्जपं मासं कलाहारः सनस्यतः परतश्चा चरिष्ये रतिसं-
 स्यः तत्कलसमधै विष्णुसहस्रनाम्नां सहस्रजपं तदोवाचरिष्य रतिसंकल्प्य जायकान् पुणान् यथासं

भयं पूजयेच्च मा संविद्य वरं शक्तः स्वायास्तानकाले बोधार्थं स्वपुरुषसूक्तस्य नाशयऋषिः ॥ पुरुषो नाशय गो
 देवताः ॥ अत्रुष्टुपदं ॥ अस्या विष्टुषः स्थाने वि ॥ रतिरूप्या दिस्तरा पूर्वकं बोधं शक्तिर्मीर्जनमद्यमर्षणां च कृत्वा
 संभोपासनांते आदित्यमंडले नाशय गो ध्यायन् पुरुषसूक्तेनादित्यमुपतिष्ठेत् ततो भगवत्पद्मगते प्राप्नु
 यः छुद्रमासन उपदिष्टपरिष्य मारा पूजानपांगत्वेन संकल्पपूर्वकं यासकृत्पीतः ३- स हस्त शीर्षेति वामक
 रेव्यसे पुरुष एवेति दक्षिणकरे एतावानस्ये वामपादे त्रिपादूर्ध्वदक्षपादेः तस्या द्विरेवेति वामजातु पुरुष
 वेति दक्षजाः संप्रति वामकटौ तस्या द्योतेति दक्षकः तस्यायः ऋचः नामोः दस्मा दश्रवाः हृदये पलुरुषकं वे
 ब्राह्मणस्य वामबाहौ चंद्रमामनसे निरक्षवाहौ नाभ्या आ मुखे सहास्या सन्निहिते त्रयो यतेन यत्तमिति
 मग्निः ततः पंचाग्न्य संकृपीतः ब्राह्मणस्य हृदया चंद्रमा शिरसे नाभ्या आ शिखा सहास्या स कवचाय
 ३ यतेन श्रुत्या भफट इत्यमेव यास हर्म्यं पूज्य यत्तैकृत्वा स्वात्मनि गंधाद्यो कदे दोन भगवत् पूजा वा स भग्य
 रासन पीठे पूजां च कृपीतः तद्यथा पूज्य भगवत्सने कर्त्तव्यं प्राचा एयनमः प्रकृत्यैः कूर्माय अनंताय पृथिव्यै क्षीर
 निधये ज्येन हीपाय रत्नो ज्वलितमंडपाय कला वसाय स्वर्ण वेदिकायै श्रवा सनपादेभु आग्नेये धर्माय नैर्ऋ
 ते चानाय वायवे वै राग्याय ईशाने ऐश्वर्याय अथ गात्रेषु पूर्वस्मिन् अधर्माय दक्षिणतः अतानाय पश्चि
 मे श्रुवैराग्याय उतरे अने श्वर्याय पुनः कर्त्तव्यायां अनंताय पश्चात् आनंदं दद्यात् संविन्ना लाय प्रकृति
 ॥८॥

मय पत्रेभ्यो विकारमये के लोभ्यो पंचाद्यह्निक कर्त्तव्याये अं हार दद्यात्कलात्मकं सर्वमंडलाय उ बोधं शक्त्यात्मकं
 सोममंडलाय मरं शक्त्यात्मकं वरि मंडलाय संसलाय रंजसे आ आत्मने अंतरात्मने द्वीत्तानात्मने रतिक
 र्त्तिकायां पूर्वदि पत्रेषु विधत्ताये उक्तव्यं तैः तानाये क्रियाये योगाये प्रहृष्टैः सत्याय ईशानायै पुनः क
 र्त्तिकायां अत्रुष्टुपायै आनमे भगवते विष्णवे सर्वभूतात्मने बासुदेवाय संयोगे गंधीरात्मने नम रतिकर्त्तिका
 यां पुष्पां प्रक्षिरेत्वा सल्लानां रंजयेत् परं धामे व सकल पीठमिति संविं तयेत् रतिर्पूजना अत्रुष्टुपत्रस्या
 वितप्रतिमायां पूर्वप्रतिष्ठायां आवाहनं कर्त्तव्यं नूतनायां वा कृतायामग्न्युत्तरायां ३- स हस्त शीर्षे दक्षगुलपुरुषो
 वममावाहयामि गृहविप्रतिष्ठायां आवाहनं कर्त्तव्यं नूतनायां वा कृतायामग्न्युत्तरायां पृथ्व्यै सदा सवित्रे त्वा
 दि ध्यात्वा सनदेयं पुरुष एवेत्यासनः ततः पायणात्रे मुद्रादकं निविद्य गंधं पुष्पास्तं शृणु पां करवीकुं वा विष्णुकां
 नातुलसीदलानि प्रक्षिप्य पादुं पादयो रं द्यान् कृतावानस्येति पादुं त्रिपादूर्ध्वं दक्ष्यं गंधादि युक्तेनेत्येव कुं वाग
 निलगोरसवै पट्टवीनुलसीदलफलानि प्रक्षिप्या र्थं दक्षिणहस्ते दद्यात् पंचाग्नौ नाभि विद्य य पुरुषे स्मृतं पुरुषस
 केन वस्तापयेत् मुद्रादकं तस्या द्विरेवेति पञ्चमं तं पसेति वरुं नदि ज्योतिषाभरातं तस्या द्योतसर्वे हृतः स
 उपवीतः उपवीतानंतरं आचमनं तस्या राक्षा सर्वहृतं त्वः सामेति गंधं तस्या दज्येति पुष्यं देवस्य परितः परिवार
 देवताभ्यः पुष्पाणि सध्या पयुरुषेति तिथौ ब्राह्मणस्येति शीर्षं चंद्रमामनसेति नैवेद्यं दस्या राक्षा सर्वहृतं त्व
 चः सामेति गंधं तस्या दज्येति पुष्यं देवस्य परितः परिवार देवताभ्यः पुष्पाणि सध्या पयुरुषेति तिथौ ब्रा

सुतास्येति दीपं चंद्रमा मनसोति जैवेरां नस्यद्वि एता च मनीयं तद्विद्यो रित्यावृज्य फलतां वृत्तरेखा नभ्या आसीति
 पुष्पां जतिः सहास्या सन्निति प्रदक्षिणी कुत्स पतेन पतमिति नमस्कारदक्षिणां यथा शक्ति समर्प्य पुनः प्रदक्षि-
 णाः कुर्वात् नतः प्राणा नायम्भजपसंकल्प क्रव्यादि स्मरणा पूर्ववत् न्यासं पंचागन्यासं च कुत्वा प्रागादि स्तुतम्
 तिष्ठजं जययथा शक्ति कुत्वा तस्मां ताये विष्णु नाम स्मृत्वा पूजा जपो भगवते सत्यं देवस्य दक्षिणे स्वरिणादिक
 नुं प्राप्नुत उपविश्य होम संकल्प क्रव्यादि स्मरणा पूर्ववत् न्यासं दपंच कुत्वा स्वर्ग हीन परिमारां स्वरिणः ३-स-
 हस्र शीर्षेति कुत्वा पतेन पतेनोत्तेर्य च मंते पुरुष एवेव मिति श्रोत्यः ३- हेतावानस्येत्यग्निं प्रतिष्ठाप्य ३- विषाद-
 र्ध्वं रतिसमिच्छसि पात्यग्नो कविधानम्यो च रुक्मिणं तं कुत्वा निरुसमाज्यं तस्मादिह तित्यग्नौ यपि श्रित्यनेनै-
 व पपसि चरं प्रपयेत् विस्मृतां स्वं वा हवीं रं तां स्वरं कलोचनमिति ध्यात्वा नै भगवत्पूजां करिष्ये इति भगवत्पूजा
 नां कुत्वा ब्राह्मणैः कुरुष्वेति दत्तानुतां भगवद्तां चित्तं पितृत्वा ३- नंपज मिति गंधं तस्मा संभृतं पुष्पाणि तस्यः
 क्रवः धूपं तस्मादज्यादीपं पत्युरुषं नैवेद्यं तद्विद्यो रित्यावृज्य आहुतमनां वृत्तरेखा होमं करिष्य रत्यनुतां प्रपूज्य
 पूर्ववत् प्रायेध्म हवनं प्राज्यभागने तं यत्नमिति दक्षिणं क्रमि रपि पारितादशा प्रवत्वाः समिधोऽनुयातुं जग
 द्वी जाय पुरुषा येदमिति त्यागः । नाभिरवदशाज्या हुतीं नुदु यातुं त्वा च वी हुतीः उपयत्न त्यागः पूर्ववत् । ततो निं
 पयं स्पृश्यामपयेत् अपपथ सरस्वातिं श्रीयते हविं यमया रास्तेयमिति मां नत्वा समं स्व परमेष्ठ्वरेति ततः

सगद्देक विधिना सिद्धकरादि होम शेषं समाप्य तत्र करिष्य रत्यनुता प्रार्थ्य पूर्ववत् प्राण्या निवधाय कर्हिदपपसा-
 र्यतस्तमीये प्राउ मुख उपविश्य अग्निं स्वं भगवंतं ध्यात्वा स्तोत्रं पठेत् । जितं रत्यादि स्तोत्रां ते प्रदक्षिणा नमस्कारौ क-
 लालो रोप रिस कुलपु ब्रां वधा पुरुष सत्कं यथा शक्ति विस्वादे विवेद्यः भगवदेव देवेत्यादि जनार्दनं नैत्यं नेन सं-
 प्रार्थ्य सर्वमंजले स्वास्मिन् श्रंखं च कारिधारणं विष्णुं ध्यात्वा कोउ चापुष्पाणि ३ धूपं मुदि ह्योस्मि यजितं रति
 ज्ञेयता तां त्वेषु पुष्पाणि स्वर्गं मिच्छिष्य विसर्जनं जितं रति मंत्रेण कुत्वा यांतु देवगणा रति प्रार्थ्य ब्राह्मणाभ्यो
 जयेत् ततः स्वयं फलानि मुक्तापः प्राप्नोयातः ततो भगवत्पूजा नादिना दिनमिति वाह्निना यां निवर्तय कर्मांते ब्रह्म
 वायेधः शापी स्वपेतः अनेन देवं दिनं विधिना मां स्मृति वाह्यं पुरुष सत्कं पुनं सरस्वना न्नां स हस्त न पंचसमा
 व्यानंतरं शुक्लै कदरां कदरां कतस्नादि नि त्यक्षि यः शुचौ देहा कोउ च हस्तं चतुर्दीर्घं दोरं भो वरि देस्तमा त्रावधि निर्भ-
 तं शंखादि सिद्धिं चतुस्तोत्रां मध्ये वेदि कायुक्तं दक्षिणतो म्यो न्यादिपु न्तु कुं उ मं उपविद्धात वैष्णवयोगे तोरणे
 परिकीलाः शंख चक्रं गज भूभाः कार्पूरं लुपपन्नं स्वर्णमवा जनेपि यावत्साधक लेन वांशु शास्त्रोदाहरणात् लेस
 होमार्थं कुं उ मुक्तो हा चत्वारिंशद्गुलमिति १ अष्टत होमार्थं निष्साह्य पुरुषा चतुर्दश पसस यवाधिकं यस्मिं शरं
 गुलमिति १ सरस्व होमे चतुर्विंशत् गुलमिति १ कुं उ मं उपविध्यैव कयं च विमुदराणां सत्कं सत्कं सत्कं सत्कं सत्कं सत्कं
 पकुं ल त्वदीपितो र्दपं । अचलं ध्यात्वा एतां नुतः सपत्नी कोय नमानः आर्च्यो देहा कालौ स्मृत्वा सर्वमंजलां

[illegible]

सुखां गृहपार्ष्ण्यमादात्रं सन्नावादाभवेति । बधां जलिः स्विनापृथ्वीति प्राथीयतच । ततः सपत्नीकोयजमानः
पूर्वकृत्वा दाहं हस्तिश्रायाश्रायाचायदिभिः सहभद्रं कर्णेभिः तिस्रं पठन्मंगलवाद्ययोगैरामं उपप्रस्थिता कृत्वाप-
स्त्रिमद्युराणप्रविशेत् । ततः मंडपपश्चिमदेशे पविष्टविष्णुमागं लेनमंडपदेवताप्रतिष्ठापनं करिष्ये इति संक-
ल्पयेत् । ततः श्राचायौ पदत्रयस्थितं भूतमिति मंडपं दिशु प्रादक्षिण्येन सर्वपापविहीनं शुचीं वा हविर्निषं-
नयेत् । ततः श्राचां पार्श्वे हस्तिवेषेनादिश्रमां स्पृश्यात् । ततः स्वस्वयनं तां स्पर्शं विस्मृत्वा पतिव्यायां बध्नामष्टदलं वा-
विरच्य श्राचां सुदृढतोरणां प्राश्वत्वं निरध्यात् । अग्निमीलरति । ततः सुदृढतोरणां पनमरतिगंधादिपंचोपचा-
रैः पूजयेत् । तत्राहुवहस्पती न्यस्पशं नां द्यातस्मिन् भुवनायाहनामि भुवनायाहनपूर्वकं भुवायनमरतिमंत्रेण बोध-
रुपाजनिधानांतकलशस्थापनां द्यातस्मिन् भुवनायाहनामि भुवनायाहनपूर्वकं भुवायनमरतिमंत्रेण बोध-
शभिः पंचभिर्वाचोः पूजयेत् । ततः रथेलेज्जिवा कर्मणारतिमंत्रेण चक्रविहितमौद्वरं सुभद्रं नाम तोरणी रतिद-
क्षिणे निधीय सुभद्रतोरेण्यनमरति संपूज्य सर्वान्गारकौ न्यस्पशं पूज्य कलशस्थापनात् तत्र धार्येन मरतिधरा-
मवाहं पूजयेत् । श्रानश्राणाहीनि मंत्रेण गवाचिहितं नृसंस्कर्म तोरणां पश्चिमनिधाप्युक्तं तोरणापनमरति-
संपूज्य तत्र सोमकुतुषा नी न्यस्पशं कलशस्थापनात् तत्रेक्ष्मामवाहं विष्टे शयनमरति पूजयेत् । ततः पूर्वद्वारे गरी-
योरित्यादि मंत्रावल्या कलशो संस्थाप्य तत्रैण्यनमवाहं संपूज्य ऋग्वेदः पठ्यता सोमवेदिनि श्रावल्या क-

मेदिनौ शांतिपाठार्थं ब्रह्माग्निमील रतिप्रत्येकगंधादि नासंप्रत्य तत्र कलशहृदये र हेति मंत्रांतं भो रं रं रागदे
 रतिष्ठ रं रं सांगं सपरिवारं सा पुं धं सचान्दिक मा बा ह्या मी त्या बा ह्या ना तार नि ति संप्रत्य आमुः शिवा न रति म-
 त्रेण पंच हस्त रं उं पी त पत्ता का सदिति पीत ध्वज मुद्रित्यै एव तत्कपी ताल कार वरो त्य ना कि त हि हस्तं स ह्ना सां ध्या
 स्वां रं रं सुरपति रिति प्रार्थ्यं द्रुप सां गा प स परि वा य स्य पु धाय स रा कि का य स तं मा ष भ त व ति स म र्प य मि र ति
 बलि दद्यात् ततः आचमनं एव मा ने ष्या दि पु क ल श स्था प ना या च म ना तं तत वि दि ह्यै कै कः क न्न वा दि सु हो
 हो। आ न्ति य क ल शो पु री श का मु त्रे दि या जौ संप्रत्य र हे ति त्रि त्र तं भो अग्ने र रा ग दे त्या दि ना बा ह्या त्वं नो अग्ने र ति
 संप्रत्या ग्नि दूत नि ति मंत्रा भ्यां पंच हस्त रं उं रं क पत्ता का ध्वज सहितं समुद्रित्यै ध्या गच्छ रा कि क म रं त्व कि त हि क रं
 र कालं का र य वि ध्या ला भ्ये यः पु रु ष र ति न त्वा ध्न ये सां गा य र्थ या मी ति ब लि द द्या त् आ च म्य र क्षि रा हारे
 र्व ब नि हि त क ल श हृ दये वा म न ना म क दि गा ज न्य स्य संप्रत्य तत्र य नु वे दि ना क्र नि जौ र क्षि रा स्ति त्या ब्र ह्मा हो य न्
 वै दि नौ शांतिपाठार्थं स्वां ब्रह्मा रवे लो ज ले ति प्रत्येकं गंधादि ना संप्रत्य तत्र कलशहृदये र हे ति वै व स्व ने त्य ने भो य
 मे र त्या दि आ वा सु य मा य सो म नि ति संप्रत्य आ य जौ पु रु षि र क्र मी दि ति पंच हस्त रं उं कृ नां पू ना कां कृ ष्य ध्वज
 पु नं त नु द्रि त्य म रा म दि ष त्व रं उं ह स्तं कृ ष्णालं का रं कृ ष्य व र्णो य म ध्या त्वां म हा म रि ष मि ति न त्वा य मा य सां
 स म र्प या मी ति ब लि द द्या च म्य आ न्ति य र व ने र्ऋ ते स्था पि त क ल शो कु नु रु दु र्ज यो ग ना बा ह्य संप्रत्य र हे ति

गस्तो गतो त्य तं भो नि र्ऋ ते र त्या बा ह्या मु न्यं त मि ति संप्रत्य भो षु रा र ति पंच हस्त रं उं नी ल पत्ता का ध्वज पु नं स-
 मु द्रि त्य न र स्त ख नु र स्त नी ला ल का रं ब ह्म रा स स वे दितं नि र्ऋ ति ष्या त्वा नि र्ऋ ति ख नु र स्तं चे ति न त्वा नि र्ऋ
 तय सां पं मी ति ब लि द द्या त आ च म्य प ष्ये म हारे पूर्व ब नि हि त क ल श हृ दये अं ज ना ध्य दि गा ज न्य स्य संप्रत्य सा म
 वे र स्ति त्या ब्र ह्मा हो सा म वे दि नौ शांतिपाठार्थं स्वां ब्रह्मा रवे लो ज ले ति प्रत्येकं गंधादि ना संप्रत्य तत्र कलशहृदये र हे ति
 दि या हो ग रौ व्य ते भो व र रौ त्य दि आ वा ह्य त्वा या मी ति संप्रत्यो र त म मि ति पंच हस्त रं उं अ ने त पत्ता का ध्वज पु नं त नु
 द्रि त्य म क र्त्तव्या च ह स्तं ज्वा ल का रं अ ने त व र्णो य र तां ध्या त्वा पा ष्ठ र स्तं व र ता मी ति न त्वा ब र ता प सां गा मी ति ब लि
 द द्या च म्य वा य ये नि हि त क ल शो पु र्य द तं शि द्वा र्धौ ग जौ न्य स्य संप्रत्य स्यु दि य त र ति पा वा ने भो वा यो र त्या या बा ह्य
 त व वा यो र ति संप्रत्य वा य वा या हो ति पंच हस्त रं उं मूर्ध्व पत्ता का ध्वज पु नं त नु द्रि त्य भृ ग पि रु षं पु रु ष र्णो वि त्रा रं पु वा नं वा
 पुं ध्या त्वा वा यु म्म का ह्य ग मि ति न त्वा वा प वे सां ग मि ति ब लि द द्या च म्यो त रे पूर्व ब नि हि त क ल श हृ दये सा र्धौ मं दि गा ज न्य स्य
 संप्रत्य र ने त र त्या ब्र ह्मा द ष प र्व वे दि नौ ब्र ह्मा च नो दे वा रि ति गंधा दि ना र हे पु षे अ रे ल ते भो सो मे त्या या बा ह्य सो मे
 धे नु मि ति संप्रत्य वा य ये नि ति पंच हस्त रं उं र ति त पत्ता का ध्वज पु नं त नु द्रि त्य न र पु नि मि त्त न र्ऋ र कं पू र्णं कृत व र ग
 रा कि तं नु कु दि नं हो रं च रा का र्कं कु बे रं ध्या त्वा स र्व न ह्म त्र मि ति न त्वा सो मा य सां मी ति ब लि द द्या च म्ये वा न्मं नि हि त
 क ल शो सु प्रती क मृ ग लो ग जौ न्य स्य संप्रत्य र हे ति वि ष्ये अ रे ल ते भो र शा मे त्या या बा ह्य त मी शान मि ति संप्रत्य मि त्रा रं

तारिभिर्गवत्कृष्णमहोत्सवेनातिवास्तुशतद्विषयं कृतस्तानादिनित्यक्रियः साकार्यसिम्पन्नमानोऽन्यासदुपपूर्वकभावा
 दनारिप्रशस्तिर्णनं पञ्चाजयो विधाय निर्वीपादि स्वयं स्रोतस्विपिनामायसंश्रयमिवावृत्तिरासादः नानं कृत्वायसुत्तरे
 रोव्यासनं कल्पनध्याने कृत्वा नुताप्राप्यपञ्चोपचारेः पूजाकुर्वीत नतो यजमानः सदस्वादुति पर्याप्तं पायसं पुरुषापज
 गद्गिनायनमेतिव्यजेत् नतः ऋत्विजः दानसंख्या प्रत्येकंदानसंख्यापायसादुत्तीर्तुं दधानः पञ्चाशत्संख्याऋत्वि
 जश्चेत्यत्येकविंशतिसंख्यादुत्तीर्तुं दुपुः सदस्वर्गाधी स्वाहेति जपरहितोमपक्षे संति देवानां पायसाय स्वाहेति
 सक्तनाममंजयोः सपुत्रयः व्यामः पूर्ववत् नतो यजमानो लक्षादुति पर्याप्तं पायसं विश्वरूपाय नाएयणायति-
 त्यजोत् नतः ऋत्विजस्तद्दिने पूजाया वस्थाने कुर्वितेषु बाधना वृद्धे रक्षा वृत्तैर्वा विश्वसदस्वनामभिः पायसं नु दुपुः
 ३० विश्ववे स्वाहा ३० सदस्वराय भूतभयभयस्य भवे भूतकृते भूतभूते भवाय भूतलने भूतभावनाय पूजा-
 लने १० परमात्मने भुक्तानां परमं गतये अथ पायः पुरुषाय सासि रो सेन साय अक्षराय योगाय योगवि-
 दानेत्रे प्रधानपुरुषेभ्यः २० नारासि हवतु ये श्रीमते केयवाय पुरुषोत्तमाय सर्वस्वैः शर्वीयः शिवाय स्थारावे
 भूतादये निधये अथ पायः २० सध्वं प्रभवेनायः भर्तृभवाय भवाय प्रभवे ईश्वराय स्वयंभुवे दामवे आदि
 व्याय पुष्कराव्याय ६० महास्वनाय अनदि निधनाय धने विधाने धानुस्तमाय अग्रमेमाय हृदि केद्याय
 पद्मनाभाय अमरप्रभवे विश्वकर्मणे २० मनवे लक्ष्मि स्वविद्याय स्वविराय भुवाय अग्रा द्वाय व्यास

ताय कृत्वाय लोहिनाय प्रतर्दनाय प्रभूताय ६० त्रिकुल्याय पवित्राय मंगलाय पराय ईशनाय प्राणराय
 प्राणायामेष्टाय श्रेष्ठाय प्रज्ञापयते हिरण्यगर्भाय ७० भृगुर्भाय माधवाय नमुसुदनाय ईशराय विक्रितो धनि
 ने नैधविने विक्रयाय कृपाय अनुत्तमाय ८० सुराधर्षाय कृतहाय कृतये आलवते सुरेष्टाय शरणाय धर्मणे
 विश्वरेते प्रजाभवाय अहे १० सर्वस्वराय व्यानाय प्रत्यवाय सर्वदहीनाय अजाय सर्वेश्वराय सिद्धाय
 सिद्धये सर्वारये अनुत्तमाय १० रक्षाकपये अत्रेयात्मने सर्वयोगविनि सत्ताय वसवे बभ्रुमनसे सत्यमस
 मालने संमिताय सभाय अन्नोपाय १० पुंडरीकाक्षाय वृषकर्मणे वृषाकृतये रुद्राय बृहद्विरे अश्वि
 यो नये सुविश्वसे अनुत्तमाय दाम्यन्तस्वराय २० वराहोहाय महापसे सर्वगय सर्वविज्ञानवे विश्वसेनाय
 जनार्दनाय वेदाय वेदविदे अयं पाय वेदांगाय ३० वेदविदे कवये लोकप्रियाय सुराधर्षाय धर्माभ्याय कृषाकृताय
 चतुर्गुहाय चतुर्दंष्ट्राय चतुर्भुजाय ४० आजिषवे भोजनाय भोक्ते सहस्रवे जगदिनाय अनद्याय विज
 याय जने विश्वये पुनर्वसवे ५० उर्वरुद्राय कामनाय प्राणवे अगोघाय शुचये उर्जिताय अतींद्राय संग्रहाय
 सर्गाय धृतात्मने ६० नियमाय ममाय वैद्याय वैद्याय सदायोगिने वीर्ये माधवाय मधवे अतींद्रियाय
 महामायाय महोत्साहाय ७० महावलाय महाबुद्धये महावीर्याय महाशक्तये महाशुभये अग्निर्हस्वभुवे

श्रीकृष्णे. अमेवात्मने. महादिधुवे. महेष्वासाय. ८० महीधर्त्रे. श्रीनिवासाय. सतांगतये. अनिरुद्राय. सुगताय. गो.
विदाय. गोविदायतये. महीचये. दमनाय. सुपत्नीय. ८० हंसाय. भुजगोतमाय. हिरण्यनाभाय. सुतपसे. पम-
नाभाय. प्रजापतये. अमवे. सर्वदशे. सिंहाय. संधाने. २००. संधिमते. त्विराय. अजाय. दुर्मर्त्याय. वाहने.
विश्वनात्मने. सुहरिषे. गुरवे. गुरुतमाय. धाम्ने. १०. सत्याय. सत्यपराक्रमाय. निमिषाय. अनिमिषाय. स्ववि-
रो. वाचस्पतये. उदारपिये. अग्रये. ग्रामये. श्रीकृष्णे. न्यायाय. २० नेत्रे. सीरारणाय. सहस्रमूर्ते. विश्वनात्मने.
हंसासाय. सहस्रपदे. आवसैनाय. निहताहने. सवृताय. संप्रमर्दनाय. २० अहः. सर्वनकाय. बहूये. अनिलाय. धरणि
धराय. सुप्रसाराय. प्रसन्नात्मने. विश्वभुजे. विश्वभुजे. विभवे. सत्कर्त्रे. सत्कृताय. सधवे. जह्वे. नारायणाय. न-
राय. असंखेयाय. अग्रमेवात्मने. विश्विष्टाय. सिद्धिदये. सुचये. ५०. सिद्धार्थाय. सिद्धसंकल्पाय. सिद्धिराय. सिद्धि-
सधनाय. नृवादिहो. नृपभाय. विश्ववे. नृपवर्यो. नृपदेराय. ६०. वर्द्धनाय. वर्द्धनीय. विविक्तमनुकिताराय. सुभुजा
य. तुर्द्धराय. वामिने. महेंद्राय. वसुधाय. वसवे. नैकलभाय. ७०. बृहद्रथाय. सिधिविष्टाय. प्रकाशनाय. श्रीकृष्णे
श्रीशुनिधराय. प्रकाशनात्मने. प्रतापनाय. क्रुद्धाय. स्वहासराय. मंदाय. चंद्राचये. ८०. भास्करपुत्रये. अमृतामृत
काय. भानवे. शराविदे. सुरेश्वराय. शैवभाय. जगत्. सेतवे. सत्यधर्मपराक्रमाय. भूतभयभवाय. धाय. पवनाय.
८०. पावनाय. अनलाय. कामप्रे. कंताय. कामाय. कामप्रदाय. प्रभवे. पुण्डिकुते. १००. सुगवर्त्ताय. नैकमायाय.

महाशय. अट्टश्याय. अकलभाय. सहस्रजिते. अनांजिते. १२०. विविष्टाय. शिष्टेश्याय. १०. शिखीने. ननुषा
य. ब्रह्मा. क्रोधते. क्रोधकुक्कृत्रे. विश्ववाहने. महीधराय. अश्वनाय. प्रथिताय. प्राणाय. २०. प्राणदाय. काचवर्तु
नाय. अवाधिषये. अपिष्टानाय. अप्रमत्ताय. प्रतिष्ठिताय. संदाय. संदधराय. पुष्पाय. वरदाय. २०. गुरुवाहना
य. वासुदेवाय. बृहज्जनवे. आदिदेवाय. पुरंदराय. अशोकाय. तारणाय. वाराय. शूराय. वीरये. ७०. जनेश्व
राय. अनुकूलाय. धातावर्त्ताय. पमिन. पमनिभे. सताय. पमनाभाय. अविदास्याय. पमगर्भाय. शरीरभूते. म
हर्द्धये. ५०. क्रुद्धात्मने. महास्याय. गह्वराय. अतुल्याय. शरीराय. भीमाय. समपलाय. स्वहिरये. सर्वजस्रण
ससरायाय. लक्ष्मिवते. ६०. समितिजयाय. विसराय. रोहिताय. मागौय. देवते. रामोदराय. सहाय. महीधराय. महा
प्राणाय. वेगवते. ७०. अमिताशनाय. उद्धवाय. क्षेमप्राणाय. देवाय. श्रीगर्भाय. परमेस्वराय. करणाय. करणाय.
कैत्रे. गह्वराय. ८०. गुहाय. अवसाणाय. अवस्थानाय. संस्थानाय. स्थानदाय. पुष्पाय. परर्द्धये. परमस्वराय. तुलाय. तुलाय. पु
मेलसाय. ८०. रामाय. विराट्ताय. विरलाय. नागीय. नेयाय. नवाय. अनवाय. वीराय. शक्तिमतांशे. प्राय. धर्माय. धर्म
विदुतमाय. वैकुण्ठाय. पुष्पाय. प्राणाय. प्राणादाय. प्राणकाय. पृथ्वे. हिरण्यगर्भाय. शत्रुप्राय. आसाय. वायवे. अपो
सुक्तये. सुदर्शनाय. कालाय. परमेष्ठिने. परिगृहाय. उग्राय. संवत्सराय. दक्षाय. विश्वनामाय. विश्वदक्षिरा
य. विस्ताराय. स्थानस्थाराय. प्रमोक्षाय. वीजमववाय. अर्थाय. अनर्थाय. महाकौशाय. महाभोगाय. म-

हाधनाय अविर्विषाय यः स्वविषाय सर्वदृष्टिने विमुक्तात्मने सर्वस्य तानोत्तमाय पुत्रताय पुत्रत्वाय सु
 स्माय पुत्रोपाय सुरदराय सुहृदे मनोहराय जितक्रोधाय शीरवाहवे विरारणाय स्वापनाय स्ववशाय आ
 विने नैकालने नैककर्मकृते वत्सराय वत्सनाय वत्सिने रत्नगर्भाय धनेश्वराय धर्मगुणे धर्मकृते धर्मिणे स
 ने असने साराय असारय अविज्ञात्रे सहस्राद्यने विधात्रे कृतजस्तराण्य गभास्तिने मये स्वस्वस्थाय तिहाय भू
 तमहेश्वराय आदिदेवाय महादेवाय देवेशाय देवभद्रुते उत्तराय गोपतये गोत्रे ज्ञानगम्याय पुण्यनाय शरीर
 भूतभूते भोक्षे कपीश्वराय भूरिदक्षिणाय सोमनाय अमृतनाय सोमाय पुरुजिते पुरुसत्तमाय विजयाम जनाय
 सत्यसंधाय दाहाहाय सत्यतापतये जीवाय विनयिने सास्त्रिणे मुकुंदाय अमितविक्रमाय ओमोनिधये अ
 नंतात्मने महोदधिदायाम अंतकाय अन्यय महाहाय स्वाभाभ्याय जितानिनाय प्रतोदनाय आनंदाय नंद
 नाय नंदाय सत्यधर्मये अविक्कमाय महर्षये कपिलाचार्याय कुनद्याय मेदिनीपतये त्रिपराय निदण्णाय स्याय
 महाश्रृंगाय कृतांतकृते महावरहाय गोविंदाय सुषेणाय कनकांगदिने गुह्याय गंभीराय गहनाय गुह्याय वक्र
 गणधराय वेधसे स्वांगाय अजिताय कृष्णाय दृढाय संकर्षणाय अश्रुताय बहणाय वाहणाय ब्रह्माय पु
 क्रास्याय महामनसे भगवते भगवन्ने आनंदिने वनमालिने हलायुधाय आदित्याय ज्योतिरदित्याय सहि
 श्रवे गतिस्तमाय सुधन्वने खंडपरचावे दाहणाय इविराणप्रराय दिविस्युषे सर्वदृग्वास्ताय वावस्यतये अ ॥१५॥

योनिनाय त्रिसाले सामग्याय सान्ने निर्वाणाय भेषजाय भिषजे सन्यासकृते शनाय शांताय निष्ठाय शांता
 य निष्ठाय शांतेय वराणाय शुभांगाय शांतिराय सहे कुमुदाय कुबलेष्टाय लेहिनाय गोपतये गोत्रे वृषभाष्टा
 य वृषष्टिाय अविदालने संसेत्रे सेमकृते शिवाय श्रीवत्सवत्से श्रीवासाय श्रीपतये श्रीमतांवराय श्रीरा
 य श्रीराय श्रीनिवासाय श्रीनिधये श्रीविभावनाय श्रीधराय श्रीकराय श्रेयसे श्रीमते लोकत्रयाश्रमाय स्व
 स्माय स्वांगाय शतानंदाय नंदये ज्योतिर्गिरौश्वराय विजितात्मने अविधेयात्मने सत्कीर्तये दिनसंचकाय उ
 हीर्षाय सर्वतश्च सुषे अनीराय द्वाश्वतस्त्रिणय भूषायाय भूषणाय भूषणे विशोक्याय शोकनाशनाय
 अर्विष्यते अर्विताय कुंभाय विमुद्गलने विशोधनाय अनिरुद्धाय अप्रतिरधाय प्रपुन्याय अमितविक्र
 माय कालनेमित्रे वीराय शौराय शूजनेश्वराय त्रिलोकेशाय केदावाय केशिने हरये काम
 माय कालनेमित्रे वीराय शौराय शूजनेश्वराय त्रिलोकेशाय केदावाय केशिने हरये काम
 देवाय कामपात्राय कामिने कांताय कृतांगनाय अविर्द्वेषवपुषे विषये वीराय अनंताय धनंजयाय
 ब्रह्मराय ब्रह्मकृते ब्रह्मविबुद्धाय ब्रह्मविदे ब्रह्मराय महाकर्मय महाकर्मतो महानेमते महोरगा
 य महोरगाय महाकृतये महायज्वने महायत्नाय महाहविषे स्वभाय स्वप्रियाय लोकनाथाय सुतये लोनेरगा
 त्रियाय पूर्णाय पूरयित्रे पूषायाय पूषयकीर्तये अनामपाय मनोजवाय तीर्थकराय वसुंतसे वसुप्रदाय
 वासुदेवाय वसुमनसे हविषे सद्गतये सत्ताय सद्गतये सत्यरायणाय शूरसेनाय यदुश्रेष्ठाय

राधनाय अतिविष्णाय सखिषाय सर्वदक्षिणे विमुक्तात्मने सर्वदाय तानोत्तमाय सुप्रताप सुमुखाय सु
 स्माय सुचोषाय सुरदराय सुहृदे मनोहराय जितक्रोधाय वीरगह्वरे विशरणाय स्वायनाय स्ववशाय आ
 विनेत्रे कालनेत्रे कर्मकृते वत्सराय वत्सलाय वत्सिने रत्नगर्भाय धनेश्वराय धर्मगुणे धर्मकृते धर्मिणे स
 ने अक्षते स्वराय अस्तराय अविज्ञाने सहस्रोद्यमे विधाने कृतजस्तनाय गभस्तेनेमये सत्वस्थाय तिरुपाय भू
 तभद्रेश्वराय आदिदेवाय महादेवाय देवनाय देवभद्राये उत्तराय गोपतये गोत्रे ज्ञानगम्याय पुरतनाय शरीर
 भूतभूते भोक्त्रे कपीन्द्राय भूरिहसिनाय सोमनाय अमृतनाय सोमाय पुरुजिते पुरुसतमाय विजयाय जयाय
 सत्यसंधाय दाया हाय स्वायतांतये जीवाय विनयिने स्वास्तिरे मुकुटाय अमितविक्रमाय ओमिधये अ
 नंतालने महोदधिदायाय अंतकाय अन्धाय महा हाय स्वाभाष्याय जितमित्राय प्रभो देवाय आनंदाय नंद
 नाय नंदाय सत्यधर्मये त्रिविक्रमाय मर्दये कपिलाचार्याय कृत्तवाय त्रैदिनीपतये त्रिपराय त्रिदशध्याय
 महाभृगाय कृतांतकृते महावरहाय गोविंदाय सुषेणाय कनकागदिने गुहाय गंभीराय गह्वराय गुहाय चक्र
 गहधराय देवसे स्वांगाय अजिताय कृष्णाय दृढाय संकर्षणाय अमुताय वरुणाय वाहणाय वक्षाय मु
 कुराष्टाय महामनसे भगवते भगवन्ने आनदिने वनमालिने हजामुधाय आदित्याय ज्योतिरदित्याय सहि
 ष्वये गतिसतमाय सुधनने खंडपरचाये राहणाय इविराप्रराय दिविस्वये सर्वदृग्यास्ताय वा वस्यतये ॥१५॥

येति ज्ञाय त्रिस्ताने सामग्राय साने निर्वाणाय जेवजाय भिषजे सन्यासकृते शमाय शांताय निश्चय शान्ता
 य निश्चय शान्तये परापरणाय शुभांगाय शांतिराय स्मृते कुमुदाय कुन्नेलाय लेहिराय गोपतये गोत्रे वृषभाष्टा
 य वृषधियाय अतिवृत्ताने संक्षेत्रे क्षेमकृते शिवाय श्रीवत्सवक्षसे श्रीवासाय श्रीपतये श्रीमत्तं वराय श्रीरा
 य श्रीणाय श्रीनिवासाय श्रीनिधये श्रीविभावनाय श्रीधराय श्रीकराय श्रेयसे श्रीमते लोकत्रयाग्रयाय स्व
 स्थाय स्वंगम शानं राध नंदये ज्योतिर्गिरौ श्वराय विजितात्मने अविधेयात्मने सत्कीर्तये हिन संचाकाय उ
 दीर्घाय सर्वेश्वराय श्रीनिवासाय वाश्वताक्षिराय भूदाय भूतये विशोकाय शोकनाशनाय
 अविष्यते अर्चिताय कुभाय विष्णुदत्ताने विदोधानाय अनिरुद्धाय अप्रतिरक्षाय प्रमुत्ताय अमितविक्र
 माय कालनेमिने वीराय शौराय अरुजनेश्वराय त्रिलोकालने त्रिलोकेशाय केदायाय केशिने हरये काम
 देवाय कामपालाय कामिने कान्ताय कुतागनाय अर्चिर्द्वयवपुषे विजये वीराय अन्तनाय धनजयाय
 वसुधायाय बलकृते बलविबुद्धनाय बलविदे ब्रह्मराय महाकन्याय महाहविषे सत्याय सवधियाय सोत्राय सुतये सोत्रे सुता
 य महोत्तराय महाकृतये महायज्जने महायज्ञाय महाहविषे सत्याय सवधियाय सोत्राय सुतये सोत्रे सुता
 त्रियाय पूर्णाय पूरयिने पुष्पाय पुष्पकीर्तये अनामपाय मनोजयाय तीर्थकराय वसुरतसे वसुप्रदाय
 वासुदेवाय वसुमनसे हविषे सद्गतये संलुतये सताय सद्गतये सत्यरायणाय अरुसेनाय यद्रेष्ठाय

सन्निवासाय सुधापुनाय भूतावासाय वासुरेवाय सुवीसुनिजाय अनलाय रर्षिणे रर्षाय दसाय दुर्द्वे
य अपराजिताय विष्वकर्त्तये महामूर्तये दीप्तमूर्तये प्रमूर्तिमते अनेकमूर्तये अचलाय शतमूर्तये शतान
नाय स्वकाय नैकाय सवाय किने यदे तदे पराधानुत्तमाय लोकबंधवे लोकावासाय माधवाय भक्त
देवताय सुवर्णवर्णाय हेमांगाय वरांगाय चंद्रनागदिने शीरघ्ने विषमाय अस्याय धृताशिबे अच
लाय चलाय अमानिने मानराय मानाय लोकस्वामिने त्रैलोक्यधे सुमेधसे मेघजाय धन्याय स
त्यमेधसे पराधराय तेजोवाय सुविधराय सर्वशस्त्रभूतावरणय प्रग्रहाय निग्रहाय व्यग्राय नैक अं
गाय गदाग्रजाय चतुर्मूर्तये चतुर्बाहवे चतुर्व्यूहाय चतुर्गुणये चतुर्एलने चतुर्भावाया चतुर्वेदविदे
एकपदे समावर्तय अनिवृत्तलने दुर्जयाय दुरतिक्रमाय दुर्लभाय दुर्गमाय दुर्गीय दुरावासाय दुर
रिक्ते धुर्भागाय लोकसारंगाय सुतंतवे तंतुवर्द्धनाय रंजकर्मणे महकर्मणे कृतकर्मणे कृतांगमा
य उरुकाय सुंदराय रत्ननाभाय सुलोचनाय अर्काय वाजसनाय अग्निणे जयताय सर्वविज्ञासि
ने सुवर्णविहवे शुश्लोभाय सर्वबागीश्वरेष्वराय महारूपाय महार्गलाय महाभूताय महानि
धये कुमुदाय कुंदाय कुंदाय पद्मनाय पवनाय अनिलाय अमृतांशाय अमृतवसुधे सर्वदा
य सर्वतोमुखाय सुलभाय सुव्रताय सिद्धाय शत्रुजिते शत्रुनाशनाय अग्रेधाय उद्वराय

अश्वत्थाय चाणूरंध्रनिवृटनाय सहस्रार्चिबे सहजिह्वाय सप्तैधसे सप्तबाहनाय अमूर्तये अन
याय अचित्राया भयकृते मयनाशनाय अरावेवृहते कृष्णाय स्थूलाय गुरामृते निर्गुणाय महते
अधृताय स्वधृताय स्वात्माय प्राग्वंशाय बंधवर्द्धनाय भारभृते कबिताय योगीशाय सर्वकामरा
य आश्रमाय श्रमणाय स्वामाय सुवर्णाय वासुबाहनाय धनुर्द्वेपाय धनुर्वैराय दंडाय दमयित्रे दमाय अ
पराजिताय सर्वसहाय निर्वज्रे विषमाय यमाय सप्तवक्त्रे सात्त्विकाय सत्याय सत्यधर्मपरपणाय अभिधायाय त्रि
बाह्याय असीय त्रिधकृते श्रीनिवर्द्धनाय विहाय सगतये अतिबे सुहृदये दुष्टदुष्टे विभगे खये विरोचनाय स
र्पाय सवित्रे विजोचनाय अनंताय हुतभुजे योगे सुलभाय त्रैकलाय अग्रजाय अनिर्विश्रामाय सरामर्षितो
लोकाधिपताय अहुताय सनावे सनातनतमाय कपिलाय कपये अथय्याय स्वास्त्रिणाय स्वास्त्रिकृते स्वस्त
ये स्वास्त्रिभुजे स्वास्त्रिदक्षिणाय अयेद्राय कुंडलिने चक्रिणे उज्जितशासनाय वादातिगाय वादसहाय सिधि
दाय धर्परीकराय अक्षुद्राय वेदाजाय दत्ताय दक्षिणाय क्षमिणावरणाय विदत्तमाय वीतभयाय पुष्टय
श्रवणाकीर्तनाय उतारणाय दुष्कृतघ्ने पुराणाय दुःस्वप्ननाशनाय शीरघ्ने रक्षणाय संताय जीवनाय परमव
स्थिताय अनंतरूपाय अनंतश्रिये जितनय्यवे भयापहाय चतुरंशाय गंधीरालने विदिशाय आदिशा
य दिशाय अनारदये पुत्रे मुनीलक्ष्म्ये सुवीराय हृषीकेशराय जननाय जनजन्मादये भीमाय भीम

परक्रमाय आधारित न पायः धात्रेः पुष्यहासाय प्रजागराय ऊर्ध्वगाय सत्यवाचाय प्राणराय प्रतापय परा
यः प्रमाराय प्राणनिलयाय प्राणभूते प्राणाजीवनाय सत्याय तत्त्वविदेः एकालनेः जन्ममृत्युजरातिगाय भूभुवः
स्यस्तरवेः नाराय सवित्रेः प्रवितामहाय चत्वारः यज्ञपतये पञ्चनेः यज्ञांगाय यज्ञवाहनाय यज्ञभूते यज्ञकृते य
ज्ञिने यज्ञमुने यज्ञसाधनाय यज्ञांतकृतये यज्ञगुह्याय अन्नाय अन्नदाय आत्मयोगेः स्वयंजाताय वैरा
नसाय कामगायनाय देवकी नंदनाय लब्धेः सिती शायननः कायनायनाय चाखधेदेः नंदकिने चक्रितोः शार्ङ्ग
धन्वनेः गदाधराय रथांगपाठये अस्त्रोभाय सर्वग्रहराणां पुष्पाय स्वाहा १०००० यावद्भोमसमाप्तिप्रसिद्धिर्न हो
मार्थाय यज्ञोपवीतैः देवतां पूजयेत् भोमसमाप्तेः जिनयेति न त्रेणायां चोपचारैः स्वाहा स्वधा युतमानि संपश्य
स्मिष्ट कुर्यादपि श्रितान् दुस्संतं कृत्वा बलिदानं कुर्यात् यिस्तरेणात्मकृतं संस्कारं कौस्तुभे बलिदानं भुवं भवति शां
तौ दुष्टं ततः प्रक्षालितं करधरो न यजमाने न कृतये अथवा गव्यं पूर्णं ताये पूर्णं हुतिं होष्य रतिसंकल्पे कृते आचा
र्यः सुविद्वाद्वाग्मही तमाज्यं गृहीत्वा सुवस्त्रं पुतंबंदनादिभूषितं नादिकैरुपकरणैश्च ध्याय पत्यां च न्यारभ्य आचार्यो
जुगुयात् समुद्रादूर्ध्वरिति वचस्य वा न देवो निःश्विषुः पूर्णं हुतिं होमेः समुद्राः एवं स्वर्गा लोक पूर्णा हुतिमंत्रेन
पूर्णं तु तोडनायाः अग्निमीले मपुं ददा अग्निर्मा विष्मिर्मुं क मिति परां दीर्घं समा विष्मिः आनेपि रतिपंचदशा
नागं स म हो रुद्रः स्वादिष्टयेति दानानं पुं ददाः पञ्चमानः सोमो गायत्री मण्डपे श्वान रत्नानो वै श्वान रत्न विर्वे ॥ १७॥

वैश्वानरो देवताः पथ्या पठती दंडः ॥ ज्येष्ठसाम्नो भूराज क्रविः वैश्वानरो देवताः विषुः दंडः वसो द्रुपया विनिः एव
स्वधा लोकं मंत्रैस्तो द्रुपयां हुतायां स्वधा लोकं विनिः पादोपात्र विमो कदितं त्रयोयै समापि ते गृह्वे यै धानं ति कस्य
कलधोरकेन सरवोदुबलजनेः सखिं गां य उदरः मुखं शुद्रुमेतं वस्त्राः वृत्तासने उपविष्टु मरुता ससं यामभागे
पविष्टा हत वस्त्रां वृत्तं पत्नी सदितं यजमानं पुत्रादि पतिवारसदितं मभि विवेत् समुद्रज्येः एवं स्वधा लोकं यै दिक् मंत्रे
रभिजे कृते यै राण मंत्रै रभि विवेत् सुप्रस्थे स्वादि सिद्धय रजतं मंत्रै रभ मिः तदं योः अमृता मित्रे कोलुः एवमभि
विक्तः स पत्नी को यममानः सर्वै रधि मि रनुजि सः सुस्तातः पून ज्येष्ठा हत वासः बंदन कुलु मे विभूति धारणं कुला
मुद्रा सने प्राप्नुतो पविष्टा ना कार्यी दीनां धादि नाभ्यर्च्यते भो रक्षिणं दद्यात् यज्ञः ताप न भू गवाः कृतये अथ वा ग
पूर्णता यै र्ना पे नं स वस्तां यथा शक्ति सोपस्करां आचार्यो यनुभ्यमहं सुप्रदेन ममेति प्रतप्त गौरस भवेत् तन्नि प्रपं
वादयात् एवं हि रण्यं नि प्रपं वा अन्येभ्यः कृत्वि ग्यो दद्यात् तेषु यजमानं हा लोचितं प्रति ग्रह मंत्रैः प्रति गृह्णीतुः
न तो गंधायुपकारैः प्रधान देवता यदी देवता नां चोत्तरं पूजां कृत्वा आवाहनं न जाना मीति सं प्रा र्थ्य प्रधान देवता नां
प्रदक्षिणी कृत्य ललाटोपरि मुकुल मुद्रां वध्यां यथा शक्तिं कृत्य जपि स्वादेवेभ्यः निवेदै का प्रविशो जिनंत रतिसुवी
त्यं नैव विवर्जनं कृत्यो निष्ठ प्रललास्यति ग्रह पीठ देवता विवर्जनं कृत्वा वा नु देव गण रत्नं धी देवताः प्रार्थयि
दृष्टं गत देवताः सोपस्कराः आचार्य हस्ते प्रति पायामि समीपं याग स्य पुरुं स्वस्मात्प्य पूर्व वत्सल्यं धामिः

॥१५॥ मंत्रैर्विधिनापविष्टं सपरिवारं पनमानमभिविच्य सुस्नातपूतश्वेतवस्त्रचंदनादिनाममंत्रेणाविभूतिंधारयित्वा दक्षि
 दि० ग्रा० त्पारानेकृतेनाममंत्रे तौ बोत्तरपूजनपूर्वकं विसर्जनांतं सूक्तजपवर्जंकृत्वा पांतुदेवगणा इत्येवग्रहकीठदेवताश्च
 विविज्याचार्यहस्ते प्रतिपाद्यनाममंत्रेणान्निपंचोपचारेः संपूज्य जितंत इत्यादिस्तोत्रेण स्तुत्वा प्रदाक्षिणा
 दिसूक्तजपवर्जमं उपप्रतिमादानांतं कुर्यात् बोत्तप्रार्थोपस्थाने पुरुषाय जगद्दीजाय नम इति पुष्योत्सवे परादिउ
 कसंख्यब्राह्मणेभ्यः सदाक्षिणादिगुणान्मानदानंततो मूयसी दक्षिणोत्सर्गादिपरमेष्वरार्पणान्तं पूर्ववत् इति
 चतुर्थावर्ताधिकारिको वैष्णवयागप्रयोगः इत्येव वैष्णवयागपद्धतिविधानेन संदर्शिता श्रीगोविंदपदारवि
 दमजनेकासक्तिमन्त्रेण सापूनां परमां मुदं पठयितुं मन्त्रे हनेता यता श्रीमन्नंदकुमारचितनपरो मूयान्म
 त मास्थोत नो ॥ १५ ॥ इत्यनंदेवकृता विष्णुयागपद्धतिः समाप्ता ॥ श्रीमच्छुपुरसुंदर्यपरा मस्तु तं ॥ १५ ॥

